

עבודה במתקנים חיים (חוברת 59 - אביב 95) (03-07)

הבעיה

מפעל גדול העובר לשיטת עבודה ב"מתקנים חיים" בתחזוקת מתקניו פנה בבקשה להגדרה מפורטת יותר בשני נושאים:

1. האם מדידות חשמליות שונות, כגון מדידת מתח, זרם, כיוון סיבוב המופעים וכו', נחשבות כעבודה במתקן חי?
2. האם פעולות תפעול, כגון חיבור והפסקת מפסקי זרם שונים או הפעלה ידנית של יחידות הגנה, נחשבות כעבודה במתקן חי.

תשובת הועדה

לגבי סעיף (1) המצב ברור על-פי ה"תקנות בדבר עבודה במתקנים חיים" התשכ"ז 1967, ק"ת 2034 מיום 28.4.67 כתוב בהגדרות (תקנה מס' 1):

"עבודה במתקן חי - כל עבודה במוליכים חיים, חשופים או מבודדים, או במוליכים העלולים להיפך לחיים בשעת ביצוע העבודה במתקן, לרבות כל עבודה במרחק קטן מ-40 ס"מ ממוליכים חיים חשופים במתח נמוך למעט ביצוע מדידה חשמלית במתקן".

מכך נובע:

1. מדידות של ערכים חשמליים, כגון זרם, מתח מקדם הספק וכו', המחייבים קיום מתח לשם ביצוען אינן יכולים להיחשב כעבודה במתקן חי במובן התקנות. מאידך, חייבות מדידות אלה להתבצע על-ידי חשמלאי בעל רשיון מתאים, כשהוא נוקט בכל אמצעי הזהירות הנדרשים, כגון שימוש בציוד תקין ומתאים למשימה ושמירת מרחקי בטיחות כנדרש.
2. עבודת הפעלת מתגים, ידיות מפסיקים או מנתקים וכו', כשהמוליכים החיים אינם חשופים ובמרחק קטן מ-40 ס"מ מיד המפעיל, אלא טמונים בתוך מכשירי המיתוג, איננה נחשבת כעבודה במתקן חי. הועדה כבר קבעה בעבר בנושא זה, כאשר נשאלה אם החלפת נורות, הפעלת מפסקים במתקן ביתי, או הכנסת תקעים לתוך בתי תקע מהווה עבודה במתקן חי, וענתה על כך בשלילה מוחלטת.